

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca n. 3. sz.
A szerkesztőség köziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVARAD, július 26.

Örömnök sok lett volna.

Az örök békének immár az örök világozás fényeskedik.

Szépen halt meg.

Haldoklásának minden fázisát az egész művelt világ érdeklődése és sűrű bankettek kísérték s most, hogy befejeztetett, minden deputátus visszatér a földre, honnan küldetett.

A dikcióknak vége, a tett ideje eljött.

A francia egy embert sem bocsájt el rengeteg hadseregéből, ellenben forrong a Dreyfus-ügy és sok más egyéb miatt, az angol egész teherszállítmányokat küld Transwaal felé a dum-dum lövegekből. Talán el akarja használni ami még van, mert hisz a békekonferencia kitiltotta e lövegeket. A német Kinát nyakgatja, az osztrák önmagával kapott össze. Belgiumban egyelőre véget ért az utcai harc és csendes minden, hogy annál hevesebb legyen majd a társadalmi forradalom. Az olasz ugy sem számít; a török csak számít, de sulya nincs. Szerbiában most kötik az örök békét a radikálisokkal, — és Oroszország? A poetikus lelkű humanista, a nagy csár nem engedi maga elé a finneket s egy tollvonással öl meg egy nemzetet.

Nem sok reményt fűzött senki e béke-

tárgyalásokhoz, de még sem hittük volna, hogy ilyen frivol játék legyen belőle.

Házat nem kezdenek a tetején építeni, örök béke nevetséges még gondolatnak is addig, míg az utilitarizmus vezérlő társadalmunkat az igazság helyett, s e bevégzett tények elmélete a diplomáciát a történelmi és nemzetközi jog helyett.

Non est pax impiis, a gonoszságtól nem fogamzhat béke.

De bármily kudarczczal végződött is ez a konferencia, még sem volna jó, ha elmenne a világ kedve ilyen gyülekezetek tartásától.

Van egy másik harczunk. Nem egy vagy két ország harcza, hanem mindenki harcza mindenki ellen.

Ebben a harczban is jár a robbanó golyó, a bomba és petárda, itt is kiméletlenkednek az ártatlanokkal, ez is átka és kára a világnak.

Ezen harc ellen kellene az örök béke módozatait felállítani.

Ez a társadalmi harc egyformán folyik minden államban s éppen azért lehetne egyöntetű törvényhozással szabályozni.

A polgárok békéje után eshetnék aztán komoly szó a nemzetek békéjéről is.

Ujabb adók biztos hírét halljuk ismét s a keservesen munkált, jégtől, áradástól megmenekült buza ára esik korlátozhatatlanul lefelé.

Ez a társadalmi nyomor kezdete, ez szolgáltatja a harci riadó zenéjét. A gazdák nyomorát erősen és első sorban érzi a kisipar és kiskereskedelem s a proletarizmus, mely ezek után élne, csapatokat ad a harczhoz, az a nemtörődömség pedig, melylyel az apró emberek létküzdélme találkozik az intéző hatalomnál, ez adja a feyvert a harczhoz.

Legfőbb ideje volna már a békekonferenciának, mely ezen kérdésekkel foglalkoznék, bankettek nélkül és komolyan.

Elvégre elbirjuk még tartani a hadsereget, ha van miből, de össze rogyik csekély teher alatt is az ország, mely kiszípolozott polgárságon nyugszik.

Biztos megélhetést a népnek! ez az első, aztán majd beszélhetünk békéről vagy háborúról, amint jön.

P—y.

A néppárt és a nemzetiségi vádak.

A liberális sajtó minden erejével neki fektet, hogy az országgyűlési néppártot befekeztitse. Azt állítja róla, hogy a nemzetiségekkel paktál és szinte kirí ez állításból a rosszakarat, mert minden tiltakozás és konkrét tények dacára nem akar meggyőződni állításának ellenkezőjéről és csak szórja tovább rágalmaikat.

A legujabb tény, mely a liberális sajtó állításainak igaztalanságát legjobban képes megmutatni a folyó hó 24-én végbement lipótszentmihályi tót gyűlés. A gyűlés rendezőbizottsága küldöttségileg kérte föl Rakovszky István országgyűlési képviselőt, hogy a gyűlésen

lyében, a ki azonban csak egy évig működött ezen a téren.

Az 1878-ik év fordulópontot jelez az intézet történetében. Nogáll püspök az intézet vezetését a gráci anyaházból származott irgalmas nénékre bizta. Mig ezek megérkeztek, az intézetben a vezetést világi tanítónők és óvónők végezték.

Az 1878. év december 15-én vezette be Nogáll az új néneket. Öten voltak: gr. Brandis Leopoldina, gr. Brandis Immaculata, (jelenleg tartományi főnöknő Gráciban.) Ika Filomena, Schweighoffer Iréne és Gitterle Vilhelmina. Ez utóbbi volt a főnöknő.

A gráci nének vezetése ezen időtől kezdődik és tart jelenleg is. Az intézet növekedésével és a belső leánynevelő intézet felállításával szaporodott a nének száma is; már 1881-ben nyolcz néne működött az intézetben.

Mivel a szathmári anyaházból származott irgalmas nének vezetése alatt álló intézetet vett át az egyházmegye nevében Lipovniczky István püspök, így is volt telekkönyvezve az intézet, azért ezek távoztával 1880-ban a fekvőséget a „nagyváradai egyházmegye kath. leányiskolája“ czimén veszi át újra és így is telekkönyvezeteti Szy József egyházmegyei ügyvéd által.

1882-ben a szomszéd telken is az eredeti épülettel kapcsolatos házban elemi fiúiskolát

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A Szent Vincze intézet története.

Irtá: Halász Gyula.

(Vége.)

Hogy intézetének jövőjét biztosítsa, már akkor iparkodik alapítókat teremteni, mivel azonban jövedelmét az újabb és újabb építkezések és az intézet fenntartása felemésztették, más módhoz nyul; életét a Gresham biztosító intézetnél 10.000 forint erejéig biztosítja és intézkedik, hogy a biztosított összeg intézetének jusson még akkor is, ha a végrendeletben erről szó sem lenne. Tudatja azt is a megyés püspökkel ugyanezen levelében, hogy elhelyezett az intézetben állampapirokban 1000 forintot és Vinkler kanonok kezeibe letett egy kötelezvényt 1500 forintra, majd nem sokkal később egy másikat 2000 forintra és igéri, hogy a jövő ujévre le fog tenni egy harmadikat 1500 frtről, szintén az intézet dotációjára. Nem ellenzi, ha esetleg a gráci irgalmas nének a szathmáriakkal egyesítenének, ha ezek tulajdonába menne át az intézet.

Mindaddig Nogáll ezen áldásteljes működése, nemkülönben a telkek vétele minden egyházmegyei, hatósági beleavatkozás nélkül

történt. 1877. december 3-án azonban felajánlja Nogáll intézetét a nagyváradai l. szert. egyházmegyének. A püspökhöz intézett eme feliratából idézem a következőket: »Ezzel csakis egy parányi részét teljesítem kötelességimnek a megye irányában, mely engem idegent szeretettel fogadott és engem méltóságban és jövedelemben minden érdemem felett részesített. Sőt a jövőben az intézet felett a teljes rendelkezési jogot átadja az egyházmegyei főpásztornak. Lipovniczky István püspök nagy örömmel fogadja az egyházmegye nevében a felajánlott intézetet és mindjárt másnap decz. 4-én a többi között ezeket írja Nogállnak: »A mit Főtisztelendőséged egész nyilvános élete hatásteljes működésében tettleg életfeladatának bizonyított, hogy t. i. a róm. kath. anyaszentegyház szellemében Isten dicsőségére, hazája és nemzete javára, a szenvedő emberiség vigasztalására, részint önmaga fáradoj, részint az erre szükséges tényezőkről nevelés és neveltetés útján egy embertől kitelhető minden áldozattal gondoskodjék; e magasztos életirány legékesszólóbb tanujelül kell fogadnom folyó év és hó 3-án hoztam intézett levelét, melyben a szathmári törzsházból származott irgalmas nének vezetése alatt álló intézetét a nagyváradai l. szert. egyházmegyének felajánlja.«

Ugyancsak 1877-ben történt, hogy az intézet új vezetőt kapott Klein Candida szemé-

mondjon beszédet. Rakovszky azonban kijelentette, hogy *nemcsak beszédet nem mond, de még párthíveit is a leghatározottabban figyelmezteti, hogy tartsák távol magukat a népgyűléstől, mert ez nem néppárti, hanem pánszláv gyűlés.*

A nyitra-zsámbokréti képviselőválasztás.

Vörösmarthy Béla államtitkárt egyhangúlag országgyűlési képviselővé választották. A mandátumot egy küldöttség fogja az újonnan választott képviselőnek átadni.

A szerb kormányválság.

Gyorgyevics Vládán, Szerbia jelenlegi miniszterelnöke és egész kabinetje lemond, mert Gyorgyevics nemcsak hogy nem helyesli Milának a radikális párttal szemben tanúsított kegyetlen bánásmódját, hanem azt határozottan el is ítéli, ennél fogva Gyorgyevics nem most, azaz mikor visszaérkezett Belgrádba, hanem mindjárt a merénylet utáni napon, vagyis mikor még Karlsbadban tartózkodott — beadta lemondását.

Sándor illetve Milán egy liberális miniszterium létrehozásán fáradoznak és ezért magukhoz hívták *Avakumovicst*, a volt liberális kabinet miniszterelnökét és *Ribáráczt* Stojánt, ennek a kabinetnek volt belügyminiszterét.

De Milán — a ki jelenleg nemcsak a hadsereg főparancsnoka, hanem Szerbiának tulajdonképeni királya, miniszterelnöke, rendőrfőnöke, egyszóval Szerbiának — mindenese ugyan ez a Milán, a liberális pártnak számos más előkelőségeivel is szerencsét próbál, de eredménytelenül. Így pl. Avakumovic és Ribáráczt távozása után *Zsivánovic* Zsivojin, a liberális párt lajójának volt főszerkesztőjével is tárgyalást folytatott egy liberális miniszterium létrehozása érdekében, sőt a belgrádi diplomácia körökből kiszivárgó hírek szerint Milán — Riszticsét, a volt régenset is meg akarta nyerni, de miután mindez nem sikerült, a belgrádi sajtóiroda nem régen egy hivatalos jelentést tett közzé, a melyre bizonyára olvasóink is emlékeznek és így hangzott: Risztics nagyon — beteg. Risztics már — jobban van.

Mióta Gyorgyevics miniszterelnök Karlsbadból visszatért Belgrádba, ama öt nap óta, Sáneur jobban mondva Milán király a következő négy szerb államférfival folytatott tárgyalásokat: 1. Avakumovic volt miniszterelnökkel. 2. Ribáráczzal volt belügyminiszterrel. 3. Zsivánovic volt főszerkesztővel és 4. Riszticscel a volt régenssel . . .

A hadsereg és a köztársaság.

Páris, július 26. Hir szerint Negrier tábornok utolsó szemleutja alkalmával a hadtestparancsnokhoz bizalmas körlevelet intézett. Ebben a körlevélben igen élesen bírálta a kormány magatartását, mely nem tudja megvédelmezni a hadsereget és hozzá tette, hogy a hadseregnek a rennesi per befejezéséig türelemmel kell lennie, akkor azonban fel kell szólítani a kormányt, hogy cselekedjék. Ha nem — így nyilatkozott állítólag Negrier tábornok — úgy mi fogunk cselekedni. Negrier elrendelte, hogy ezt a körlevelet szolgálati uton közöljék az összes tisztekkel. Bourgesben már megkezdtek ennek a rendeletnek a végrehajtását. Ekkor Gallifet tábornok hadügyminiszternek tudomására jutott a dolog, mire elrendelte a vizsgálatot, melynek eredménye Negrier tábornokra kedvezőtlen volt. A tábornok ugyanis elismerte, hogy a hír egészben véve megfelel a körlevél tartalmának. Erre Gallifet hadügyminiszter a minisztertanácsal közölte ezt az ügyet és kijelentette, hogy Negrier tábornok az ő nézete szerint súlyosan megsértette a fegyelmet és mint a hadsereg felügyelője, állásának jogkörét tullepte. Negrier eljárása egymagában áll. A haditanács összes többi tagjai ismételtén kijelentették, hogy kivétel nélkül csak a nemzeti védelemnek élnek és nem akarnak politikát csinálni.

Páris, július 26. A nacionalista lapok tiltakoznak Pellieux áthelyezése és Negrier megbüntetése ellen, mely intézkedéseket a rennesi hadi törvényszék megfélemlítésének tekintik. A revisionista lapok szerencsét kívánnak a kormánynak elhatározásához, mely a tiszteket az elé az alternatíva elé fogja állítani, hogy tartsák tiszteletben a katonai kötelességeket és az alkotmányt, vagy pedig mondjanak le a katonai pályáról. A lapok jelentései megerősítik a Negrier elleni intézkedés okairól közölt híreket. A »Gaulois« felemlíti azt a hírt, hogy Gallifet ama levél alkalmából, melyben Negrier felhívta Loubet elnököt, hogy szerezzen tiszteletet a hadseregnek, felvilágosításokat követel, mire Negrier azt válaszolta, hogy nem lépte át hatáskörét. A »Figaro« azt állítja, hogy Negrier azt mondta, ha a kormány nem

fog cselekedni, akkor a legfelsőbb haditanácsnak kell fellépnie. A »Journal« jelentése szerint tegnapelőtt Párisban házkutatásokat tartottak, mely a Dreyfus-ügyei összeköttetésben vannak.

Páris, jul. 26. Egy tegnapi keleti dekretum felmenti Negrier tábornokot a legfelsőbb haditanácsban viselt tagsági tendőitől.

Páris, jul. 26. Gallifet úgy tudta meg Negrier körlevelét, hogy Bertrad ezredes tisztségének hosszabb beszédet mondott, melyben élesen kritizálta a kormányt.

Gallifet ekkor magához hívatta Bertrad ezredest és így szólt hozzá:

— Hogy van az ezredes ur, — hogy kész jövőjét így kockára teszi?

Bertrad ezredes erre így felelt:

— Negrier tábornok így parancsolt!

Gallifet táviratilag hívatta Negriert, ki midőn megjött, első pillanatban zavarban volt s azt felelte, hogy a körlevelet féltreértették. Gallifet erre megparancsolta, hogy a körlevelet mutassa be írásban s küldt, hogy Bertrad ezredes annak szellemében beszélt.

Erre Negrier tábornokot, ki éppen szemleuttra készült, rögtön *visszahívták* s a legfelsőbb haditanácsban viselt tendőitől felmentették.

Negrier tábornok bizalmas barátja volt Faure-nak s beszéltek, hogy a februári nagy tüntetés alkalmával így szólott *Roget* tábornokhoz:

— Rosszul tette Roget, mikor nem tett eleget *Derouledé* felszólításának, hogy menjen az Elyseébe.

A váci püspök temetése.

Schusztér Konstantin, a nemeslelkű jótékony főpap, a váci egyházmegye főpásztorának holttestét tegnap délelőtt helyezték Vác városa és vidékének óriási részvéte mellett örök nyugalomra. A temetésre az ország minden részéből érkeztek küldöttségek. Megyék, városok, községek több tagu küldöttséget menesztettek a gyászszertartásra, hogy utolsó hálájukat róják le a jótékony főpap végtisztességén s még egy utolsó Isten hozzádot mondjanak, mielőtt örökre lezárulna a koporsó fedele.

Már a keddi nap folyamán megtették az utolsó intézkedéseket a temetésre. *Balás*: Lajos

is létesít Nogáll püspök és a vezetést és tanítást itt is az irgalmas nénékre bizza; ezen iskola fennállott 1887-ig, midőn helyébe a már 1883-ban megkezdett *fu internátust* nagyobbitja meg, mely jelenleg is évenként átlagos számításal 60—70 növendéket nevel az egyháznak és hazának.

Az 1883. évben az eddig két tanteremben lévő és IV. osztálylyal bíró leányiskolát tovább fejlesztvén, V. és VI. osztálylyal gyarapítja, új tanteremmel és új tanerővel látja el. Az alapítás és szervezés munkáját ezentul tehát a mindig nagyobb ténre kiható gyarapítás műve váltja fel. Alig mulik el esztendő, hogy intézetéhez legalább egy-két szobát ne építene, részint iskolai helyiségekül, részint az internátus céljaira és a gondozó nénéknek lakásul.

Gillette Vilhelmin főnöknőt ki 1878-tól kezdve vezette bölcsőde tapintattal az intézet ügyeit, 1890-ben felváltotta az intézet főnöknői állásában *Viesinger* Cassilda, ki jelenldg is az intézet élén áll.

A legutóbbi évek az intézet rohamos haladását tüntetik fel: 1893-ban az eddigi V. és VI. osztálylyal elemi iskola helyébe fokozatosan *négy osztálylyal polgári leány iskolát* is állított Nogáll püspök, megfelelő tanerőkkel és tanteremmel. — Ugyanezen évben új helyiségeket épített a óvoda és bölcsőde céljaira, — mig-nem a jelen 1895 évben és a tanuló nagy száma miatt az eddigi páros osztálylyokat szétválasztva létesít ismét 2 tantermet.

Igy az iskola jelenlegi állapotát összegezhethetjük a következőkben:

Az óvoda és bölcsőde helyiségeitől eltekintve van tehát az intézetben elemi és polgári leányiskola 7 tanteremmel, 8 tanerővel, — kellően felszerelt természetrajzi és természet-tani szertárral.

Az intézeti iskolákban, nemkülönben bölcsődében és óvodában működő nénék a következők voltak 1878-ig: Lagler Alexia, Janta Borgia, Jurmanovich Catarina, Mészáros Blanka, Kummer Augustina, Scheffer Engelberta, Bauer Bonaventura, Alt Cassiana, Kardos Beatrix, Báry Boptista, Gosztonyi Albina, Lázár Stanisloa. — Az 1878 évtől kezdve a következők: Ika Philomena, Schweighoffer Irene, Szántó Elekta, Deér Aloysia, Pazelt Agneta, Schadutz Honorata, Hekken Josepha, Boór Hedvig, Gruber Bona, Schabauer Florida, Mészáros Gizella, Plochberger Nothburga, Holzinger Veronika, Maritz Gabriella, Glatz Edigna, Amend Otillia, Ardényi Mária, Domján Silvana, Valovics Citta, Schunko Antonina, Zacha Clélia, Kendrella Blandina, Kern Terézia, Stallonberger Kallixta, Danszky Paula, Divis Baptista, Kuttas Mária, Keifler Johanna, Zuh Berta.

A hitoktatást egész 1877-ig a papnövendékek végezték. — 1877-től a következő hitoktatói voltak az intézetnek:

Dr. *Beleznay* Károly, *Bundala* Mihály, *Makucz* Ernő, Dr. *Vucskics* Gyula, *Szabó* Sándor, *Halász* Gyula és Dr. *Némethy* Gyula.

A mi a növendékek számát illeti, már az 1876—77-ik tanévben fölülhaladja a százat; évről-évre nő, úgy hogy az az 1892—93-ik tanév harmadfélszáz növendéket talál az iskolában; a legközelebb lefolyt tanévben pedig 300 növendék részesült oktatásban. — Ehhez hozzávéve az óvoda növendékeinek a nyári hónapokban a kétszázat megközelítő létszámát, nemkülönben a bölcsődét, elmondhatjuk, hogy *félezer* gyermek fordul meg naponként a szent Vince intézetben.

1898/9-ben működő irgalmas testvér volt 25; betegápoló nővér 8 bentlakó növ. 150 s közöttük 60 ingyenes növendék. Iskolába bejárt körülbelül 600—7000 gyermek.

A mi az intézet iskoláinak igazgatását illeti, az alapító püspök ezt maga végezte személyesen, lehet mondani mindennap ellátogatott intézetébe, magas élet korának tapasztalataival, pedagógia alapos szakismeretével oktatva, vezetve az irgalmas nénéket.

Felesleges is mondanom, hogy az anyagi gondok is teljesen az ő vállaira neheztedtek. — A fu és a leány internátus, anyagi iskola fenntartása és gondozása nagy anyagi áldozatába kerülnek, mégis az intézet jövőjének biztosítása is mindig kiváló gondját képezte. — Az intézet vagyona jelenleg: 60,372 frt és 85 kr, a melyet a káptalan vett kezelés alá 1895 január 21-én; ez áll pedig jelzálogilag biztosított magánkötvényekből, államkötvények, részvényekből, takarékpénztári betétkönyvekből, egy élet-

oldalkanonok fáradhatlanul buzgólkodott, hogy a vendégek fogadása és elhelyezése körül fennakadás ne történjen. Vác város képviselőtestülete tegnap tartott rendkívüli ülésében elhatározta, hogy a temetésen a rendezőséget a káptalannal egyetemben magára vállalja. Dr. Zádor polgármester, Göndör Sándor főjegyző, Faragó István városi tanácsos, Kaló Antal rendőrkapitány, Korpás Márton helyettes polgármester, János Deák Márton közgyám, Reiter Ödön, Sebők János, Racsek János, dr. Oberländer József, Borosi Ferencz, Krenedics Ferencz és Monspart János képviselőtestületi tagok fáradoztak a rendezés körül és fogadták az érkező vendégeket. A rendezés főfelügyeletével a város dr. Csányi János városi tiszti főügyészt, a váci takarékpénztár igazgatóját és a tüzoltó egyesület főparancsnokát bízta meg. A rendet a tüzoltó egyesület és a városi rendőrök tartották fenn.

Minden érkező vonatot a rendezőség tagjai fogadták s a legudvariasabban kalauzolták a vendégeket, részben az aulába, részben pedig a püspököknél és kanonokoknál lévő szállásokra. A Curia, Pannonia és Magyar Király szállodák zsfoglalásig meg voltak telve vendégekkel. Sok idegen magánháznál volt elszállásolva.

Bubics Zsigmond kassai püspök még kedden este érkezett meg Vácra. A vasuti állomáson Jung felszentelt püspök és Balás Lajos az elhunyt váci püspök oldalkanonokja fogadták az agg főpáztort. Bubics Zsigmond püspököt Jung püspök vendégeli, miután a püspöki palotában senkit sem szállásoltak el.

Tegnap a kora reggeli órákban megélenkült a város képe. A lakosság gyászruhát öltött, s csoportosan tódult a püspöki palota felé. Az üzletek mind zárva voltak. A város még nagyobb gyászt öltött. Fekete lobogókat tűztek ki minden felé s az utcák lámpáit gyászleppellel vonták be, a melyen át szomorúan világítottak az égő lámpák halovány lángja. A váci székesegyház homlozatán hatalmas gyászlobogót lenget a nyári szellő. A püspöki palota kapubejárata, a hatalmas oszlop csarnok, a lépcső ház, s az előcsarnok fekete posztóval volt bevonva; a ravatal, melyre a koporsót a temetés alkalmával helyezték, ott áll készen a püspöki palota árnyas kertjében.

A székesegyház is gyászpompába öltöztették. A szentély és templom falai fekete lepelletel voltak bevonva, ugy szintén a pansorok is. A főoltár képét szintén fekete posztóval vonták be, a melynek közepén nagy fehér kereszt diszlik. Lent a székesegyház sirboltjában készen a hely Peiller püspök hamvai mellett Schusster Konstantin porhüvelyé számára.

A reggeli gyorsvonattal érkezett meg, Pest-megye küldöttsége élén Beniczky Ferencz főispánnal. A küldöttségben részt vett Beniczky Lajos alispán, Farkas főjegyző, a megyei főpénztárnok és számos megyebizottsági tag. A küldöttség hatalmas koszorút hozott magával, a melyet azonban a nagy halott végakaratahoz képest nem helyezték el a ravatalon. Hat délczeg megyei huszárt is hozott magával a küldöttség, hogy a temetés fényét emelje. Szolnok város küldöttsége még tegnap este érkeztek Vácra Kapossy Márton és Szeffcsik István vezetése alatt. Megérkezett még Czepléd város küldöttsége is Zalay Ede és Horváth János vezetése alatt: Kecskemét város küldöttsége Gedey Sándor, Igás József és Petter Géza vezetése alatt Eperjes város részéről Nandich Ede, Gállányi József, Podhornyi Bálint, Félegyháza város részéről dr. Szerelemhegyi Károly.

A palota előtti teret óriási embertömeg foglalta el.

3 óraker festetlen rudakon lehozták az egyszerű érczkoporsót a palota kertjébe s Bubics püspök fényes segédletével végezte a temetési szertartást, melynek végeztével a váci daloskör Egressy gyászdalát énekelte el. A koporsót most az egyházmegyei esperesek vették föl s átvitték a székesegyházban fölállított ravatalra. A gyászmisést szintén Bubics püspök végezte, mely után négy »Libera« volt.

A koporsót a székesegyház kriptájában helyezték örök nyugalomra. A daloskör régi egyházi énekeket énekelt s a temetés után a papság missa gloriosát mondott.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fel-6-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Augusztus 15. Mulatság Nagyszalontán a gymnasium javára.

Augusztus 23. és 24. Kereskedelmi kamarák kongresszusa.

Augusztus 27. Csonkatorony felavatása Nagyszalontán

Augusztus 29, 30, 31. Vendéglősök kongresszusa.

UJDONSAGOK.

* **A váradi egyházmegye új püspöki helynöke.** A b. e. Nogáll püspök halálával megüresedett püspöki helynökséget már betöltötte dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök Ó Eminentiaja. Vinkler József v. püspököt és székesegyházi olvasókanonokot u. i. a tegnapi nap folyamán püspöki helynöké és általános ügyhallgatóvá nevezte ki a bibornok. Ő méltósága személyében olyan püspöki helynököt nyert a váradi egyházmegye, kihez a megyének minden tagja éppen olyan őszinte bizalommal, határtalan tisztelettel és szeretettel viseltetik, mint b. e. elődje iránt. A vesztéséget, mit Nogáll püspök halála hozott a megyére, sokáig megfogja érezni az egyházmegye. De soha igazabban el nem mondhattuk, hogy az utód méltó elődjéhez, mint ez alkalommal. Az ő szeretete paptársai iránt, gazdag tapasztalata, melyet hosszú évtizedeken át az egyházmegye kormányzásában szerzett, bölcs ítélőképessége, melyet a látszat meg nem csal, kifogyhatatlan bölkezése s fényesen tündöklő papi erényei valósággal praedestináltak e magas méltóságra, melyre a bibornok-püspök kegyessége emelte. Az egész egyházmegye kétségkívül a legnagyobb örömmel fogadja a szerencsés kinevezést s lelkesedve kiáltja: Ad multos annos! Isten tartsa sokáig!

* **A voltai győzelem emléke.** A voltai győzelem emlékére tegnap délelőtti 9 óraker volt az ünnepélyes szent mise a várad-olaszi plébánia templomban, melyen jelen volt Lovetto altábornagygyal élén a 37. gyalogezred egész tisztikara, míg a legénység a templom előtti téren állott. A szertartást Dencs János cz. kanonok-plébános végezte segédlettel. A kóruson a 37. gyalogezred zenekara játszott egyházi zenedarabokat.

biztosítási kötvényből és 1900 frt készpénzből. — fogatlanai a következők: Az intézeti ház és kertje, 2 szőlője, — melyeknek egyikét Br. Bémer apátkanonok, a másikat pedig Racsek János nagyprépost hagyta az intézetnek végrendeletileg — 1 hold és 475 □ öl területű legelő illetve nyelvényhelyi föld. A tőkét időközben mintegy 30,000 frttal növelte az alapító püspök s végrendeletében is az intézetet tette általános örökösévé.

A telek gyarapodott a Szücs-féle házzal s telekkel, melyet 5000 frt értékben vett 1898-ban. Az átalakítás 3000 frt. Ott van elhelyezve a betegápoló testvérek lakosztálya, a sütőkemence-ház, a ragályos betegek szobája. Ezen ház vétele kiszámíthatatlan fontosságú volt az intézetre nézve, mert a növendékek osztályát s az iskolák esendjét nem zavarja többé a házi állatok zaja, de meg főképpen a ragályos betegek elkülönítése a törvénynek szigorú előírása szerint történhetik; a nélkül, hogy zavarnák a többiek házi s iskolai rendjét.

Epen most van épülő felben az intézet legrégebbi része, melyet emeletre húznak. A boldogult püspök Urnak ez volt egyik utolsó intézkedése, melylyel az annyira szívéhez kötött intézetet fejleszteni törekedett. Ez az építkezés 9500 frtba kerül. Az emeletre nagy lépcsőház fog vezetni, mely a régi kápolna baloldalán foglal helyet, 4 szobát fog magába foglalni, mely az irgalmas testvérek lakosztályát fogja képezni. Az építkezés befejezte után a telephon

is be lesz vezetve, a mely a város ezen részében oly ritka.

A két szőlő teljes reconstrálása a múltévben 12000 frtba került s a Racsek-féle szőlő legjobb pontján igen szép filagoria épült.

Az új kápolnával egyidejűleg épített részében a háznak vannak elhelyezve a tanítónőképző növendékei számszerint 12; mely szám évről-évre emelkedik, midőn megfog nyilni a teljes tanítónőképző.

A fiu normalisták részére a jobboldali udvar hátuljában külön tanterem s hálószobák lettek felállítva.

1898-ban a régi kápolna helyiségében a boldogult alapító munkáiskolát nyitattott azon szegény leányok számára, kik polgári iskolát nem látogathatnak, hogy itt a kézimunka s varrásban ingyen kiképezve tisztességes jövőt biztosítsanak maguknak. Az iskola két testvér vezetése alatt is sokat produkált úgy, hogy egyházmegyénk sok temploma lehet már tanuja a munkásságnak. P. I. innét került ki az ujjalotai olvasó-társulat jun. 18-án ünnepélyesen megáldott, gyönyörű kiviteli Mária lobogója. A házi kápolna gazdag felszerelése szintén ezen munkáiskolát dicséri s annak életrevalósága mellett bizonyít.

1896-ban feltette alkotására a koronát Nogáll püspök a szép román stílyú, mintegy 25,000 frtba került kápolna építésével. E kápolna alatt készült a múlt héten az a két méter mélységű és három méter hosszúságú

kripta, melyben a megdicsőült alapító kihült tetemei várják a boldog feltámadás nagy napját.

Mindezek után annyi jótétemény láttára csak azt mondhatjuk Nogáll püspökről amit ő mondott a bölcsőde egyik közgyűlésén az egyet jölteviről: »Országnak vannak gazdag ország; családunk van egy Cornéliája, ki fiait a maga gyémántjainak és drága kincseinek mondhatja; a Grachusok anyja gazdag anya, családja gazdag család; van erkölcsi tőke, mely nemzetgazdász tekintetében ha nem lehet is fontra vetni, mégis súlylyal bir, nagysúlylyal a nemzet közjólétére, jóllehet statisztikai adatokba nemzetgazdász nem foglalhatja; az erényeknek, a jóságos cselekedeteknek, az érdemeknek, az áldásnak statisztikája, mely az isteni gondviselés statisztikájába tartozik. — Isten veszi számba, Isten jutalmazza siron innen családoknak és nemzeteknek áldására, siron innen, mert családok és nemzetek életében nincs feltámadás. Isten jutalmazza siron tul, megadja, a ki egy pohár vizet az Ő nevében adva, nem hagy jutalom nélkül, ki a szegény özvegynek fillérjét méltányolja megadja érte a jutalmat siron tul a halhatatlan léleknek, az egyéneknek örök időkre.»

* **Személyi hír.** *Téglás* Gábor dévai általi főgymnáziumi tanár, ki a régi római sán-czok tudományos kutatásánál már is szép eredményeket ért el, Nagyváradon időzik.

* **Eljegyzés és házasság.** Dr. hozóki *Bozóky* Kálmán kath. vallásalapítványi ügyész eljegyezte darvai és kriecfalusi *Kriecfalussy* Mártha kisaszonny, néhai Kriecfalussy Vilmos miniszteri tanácsos, orsz. képviselő és neje Szöllősy Róza leányát Máramaroszigeten. — Stansevich *Stancsich* Árpád budapesti kir. táblai jegyző, e hónap 22-én vezette oltárhoz darvai és kriecfalusi *Kriecfalussy* Marianne-t, néhai Kriecfalussy Vilmos miniszteri tanácsos és országos képviselő és neje Szöllősy Róza leányát M.-Szigeten.

* **A debreczeni kegyesrendiek feje.** A kegyesrendiek *debreczeni* házának főnökévé és az ottani gimnázium igazgatójává *Várady* Károly kegyesrendi áldozópapot és főgymnáziumi tanárt nevezte ki. *Várady* Károly a rend kiváló pedagógusainak egyike, huszonnégy esztendeje piarista, tanára a magyar, német és latin nyelvnek s rendes tagja a Dugonics-társaságának.

* **Az elengedett 68.000 forint.** *Bertsey* György törvényhatósági tag tudvalevőleg még az elmúlt év végén interpellációt intézett a polgármesterhez az iránt, hogy a városi tanács *Ullmann* Izidornak, ki a szeszadó beszédését bérbe birta a várostól, 3 év alatt 68,000 frtot elengedett. A közgyűlés az ügy megvizsgálására külön bizottságot küldött ki s ez bár szabálytalanságokat, mulasztásokat állapított meg, az ügy felett leendő napirendre térést és két főtisztviselőre nézve a rosszalás kimondását javasolta. A közgyűlés azonban egyszerűen napirendre tért a kérdés felett. A közgyűlés ezen határozatát *Szokolay* Tamás törvényhatósági tag és *Zana* Ágoston meglebezték. Azóta már egy fél év telt el s már feledésbe ment a dolog. Mint értesülünk, a belügyminiszter napokkal ezelőtt leiratot intézett a polgármesterhez, a melyben egész sereg kérdésre nézve nyilatkozattételre hívja fel a polgármestert. A kért nyilatkozat még nem lett felterjesztve.

* **Petőfi-ünnep és a jogász ifjuság.** A következő felhívást vettük:

Felhívom a nagyváradai jogász ifjuságot, hogy a Petőfi-emlékünnep tárgyában tartandó jogász gyűlésen ma délután 12 órakor a Bazar vendéglőben a magasztos célra való tekintettel minél nagyobb számban sziveskedjenek megjelenni. Nagyvárad, 1899. július 21-én. Hazafias üdvözzettel a jogász ifjuság megbízásából: Puskás L. Béla, ügyvédjelölt.

* **Kinevezések.** *Beöthy* László főispán bihar-tordai járás irnokká *Henczinger* Gusztávot, m.-csékei járás irnokká pedig *Pártl* Józsefet nevezte ki.

* **A színház építés szerződése.** A színház helyén már csak romjai vannak a régi épületeknek, sőt már az alapok ásását is megkezdték, a színház építésére vonatkozó szerződés azonban még nincs alá írva. *Dus* László városi főügyész tegnap bejelentette a tanácsülésnek, hogy az építési vállalkozó némi kifogásokat tett a szerződés ellen s azt nem írta alá. A tanács felhívta a főügyészt, hogy jelentse be, melyek a vállalkozó kifogásai; utasította továbbá a főügyészt, hogy a közgyűlési határozat értelmében a három vállalkozóval kösse meg s 8 nap alatt mutassa be.

* **Az ugrai Petőfi-ünnepély.** Az ugrai ev. ref. presbyterium f. hó 23-án tartott gyűlésében hazafias, hálás örömmel vette tudomásul, hogy Petőfink utolsó utjának egyik eseményét *Nagy Bölöny* József kolozsvári intendáns s ugrai nagybirtokos ur lelkeszi lakokra saját költségén készített emléktáblával örökített meg. Kötelességének tartja az emléktábla gondos megőrzését, fenntartását és erre hazafias utódait is kötelezi.

* **Nagyvárad város kártalanítása.** Az 1899. évi VI. tezikk szerint a szeszforgalmi adót az állam veszi a kezébe s azok a városok, a melyektől az italmérési jogot az állam megváltotta, a jövedelem többletnek megfelelő kártalanítást ad a kormány. Nagyvárad város kimutatta, hogy az utóbbi 3 évben átlag mi jövedelme volt az italmérési adók kezeléséből s a miniszter ehhez képest állapította meg az 1899—1901. decz. 31-ig terjedő hat félévre a kártalanítási összeget. E szerint Nagyvárad városa félévenként 5633 frt 91½ kr. kártalanítást kap az államtól.

* **A hazai aszfalt pártolása.** Mozgalom indult meg illetékes körökben, hogy a mindenféle utánzatok és külföldi gyártmányok által veszélyeztetett hazai aszfalt ipar érdekeit lehetőleg megvédjék. Bihar megyét ez közelebből érdekli, mivel az országban a legkittünőbb aszfalt anyag a tatárosi és felső-dernai. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara szintén részt vett ez akcióban s felkérte ugy Nagyvárad városát, mint az összes községeket, hogy a felmerülő esetleges munkálatoknál hazai aszfaltot kívánjanak s minden egyes esetben kérjék az anyag származásának és minőségének igazolását. A kamara felkérése folytán a városi tanács kiadta az átiratot *Komlóssy* József gazdasági tanácsosnak, hogy a kövezési program keresztlvitelénél vegye figyelembe s lehetőleg hazai jó minőségű aszfaltot használjanak az utcák burkolásánál.

* **Meghosszabbított pályázati határidő.** A színház fűtő- és szellőztető készülékére kiírt pályázati határidő igen rövidre volt szabva s már is több vállalkozó-czég kereste meg a várost, hogy hajlandók a pályázatban részt venni, ha erre felszólíttatnak. A városi tanács tegnap tartott ülésében a pályázati határidőt augusztus hó 7-ig meghosszabbította.

* **A népkönyvtár gyarapodása.** Dr. *Berkovics* Ferencz könyvtár-felügyelő-bizotts elnök páratlan ügybuzgalma, valamint az adományozó urak áldozatkészsége ismét 18 drb értékes művel gazdagította Népkönyvtárunkat. A művek Dr. *Edelman* Menyhért és Dr. *Kovács* Dénes kitűnő tollából kerültek ki s ugy élvezetes, mint közhasznú tartalmuknál fogva az olvasóknak kellemes és hasznos olvasmányokkal fognak szolgálni. — A midőn a 18 drb mű átvételét köszönettel elismerem, egyuttal regisztrálom, hogy könyvtárunk az új könyvjegyzék szerint ma már 244 közhasznú-, 1004 szép-irodalmi-és 177 történelmi, összesen: 1425 drb jó könyvvel rendelkezik. Nagyvárad, 1899. július 25. *Mártonffy* Zoltán, könyvtáros.

* **Az egységárok revíziója.** A város részére teljesítendő munkálatok egységárainak magassága miatt sok panasz volt s a vállalkozók nagy perzent-engedményeket tehettek. A tanács az egységárok kiadta kellő átdolgozás végett a gazdasági tanácsosnak és a városi mérnöki hivatalnak, a kik a revízióval már elkészültek. A tetemesen redukált egységárok a tegnap tartott tanácsülésből tanulmányozás és véleményes jelentés végett kiadták a szépiészeti és közlekedési szakszabványoknak.

* **Nagyváradiai Amerikában.** A f. évi október havában a philadelphiai kereskedelmi muzeum szeptember hó 14-től november hó 30-ig egy nemzetközi kiviteli minta kiállítás rendez, melylyel kapcsolatban október havában fog Philadelphia városában a nemzetközi kereskedelmi kongresszus is megtartatni. A philadelphiai kereskedelmi muzeum a kongresszuson

való részvételre a nagyváradai kereskedelmi és iparkamarát is meghíván, a kamara képviselőül dr. *Berkovits* Ferencz levelező tagot és *Schuck* Jakabot küldte ki. Az érdekes kongresszuson a világ összes kereskedelmi faktorai képviselve lesznek, akiket Philadelphia városa fogad vendégeül és magát a kongresszust az amerikai egyesült államok elnöke fogja megnyitni, a washingtoni diplomáciai kar jelenlétében. Ugyancsak közöljük, hogy a philadelphiai kereskedelmi muzeum felkérésére a nagyváradai kereskedelmi és iparkamara elhatározta a nevezett muzeum nemzetközi tanácsába állandó tagul való belépését és ily minőségben való képviselőül *Janky* József kamarai elnököt és dr. *Sarkadi* Lajos kamarai titkárt jelölte ki.

* **Jó a hulla-égető.** A Külváros mellett épített állati hulla-égető kemenczét a szabadelom tulajdonosa *Tamás J.*, mivel az első kísérlet nem sikerült, átalakította s most már teljesen használható, megfelel a czélnak. A városi tanács a mezőtelegi Bihar-Szilágyi olajipar gyárból kékolajat rendelt s ezzel fogják az állati hullákat megsemmisíteni.

* **A cukor megdrágulása.** Egy budapesti szakujtság nyomán hírül adtuk, hogy a cukor ára hat krajczárral drágább lesz augusztus elsejétől kezdve. A gazdasszonyok ezt a hírt érthető bosszankodással fogadták és a kereskedőket szinte megrohanták, hogy a cukorból lehető nagy készletet szerezzenek be. Abban a helyzetben vagyunk, hogy a gazdasszonyokat megvigasztalhatjuk. Az a budapesti szaklap tévedett a hírében. Mert ugy áll a dolog, hogy a régi kiegyezési törvények értelmében az osztrák cukorért Magyarországon kell fizetni a fogyasztási adót, míg az új törvények azt rendelik, hogy a fogyasztási adót mindjárt az osztrák gyárnak kell megfizetni. Az az adó kilónként hat krajczár volt s most is annyi marad; különbség csak az, hogy nem Magyarországon, de Ausztriában kell fizetni. A cukor tehát nem lesz drágább, legfőlebb talán különként egy krajczárral.

* **Vízbe fulladt inas.** Ezen a czimen tegnapi számunkban megírtuk, hogy egy inas fiu a Körözsbe fulladt. Ezen hírünkben azt írtuk, hogy a fiut *Kepes* Józsefnek hívták, tegnap azonban megállapították, hogy nem a *Kepes* József, hanem *Perecsényi* Józsefnek a hulláját fogták ki.

* **Esküvő.** *Popper* Ákos augusztus hó 6-án délután tartja esküvőjét *Aron* Irén kisasszonnyal, *Aron* Salamon kedves leányával.

* **A színházépítéshez.** A színház építésére felügyelő bizottság ma, csütörtökön délután 4 órakor ülést tart. A helyszínén megállapítja a színház tengelyének (középvonalának) s alapozási irányát.

* **Reményteljes csemete.** A rendőrség tegnap egy fiatal fiut fogott el, a kinek nagyon változatos az élete. A fiut, a ki még életének a tizennegyedik évét sem töltötte be, *Oláh* Istvánnak hívják s Bojtra való. Oláht ezelőtt mintegy három esztendővel lopáson érték s a javító intézetbe, Aszódra küldték, honnan azonban rövid idő múlva megszökött, de rövid idő alatt ismét visszakerült Aszódra. A fiu ezelőtt egy hónappal ismételtlen megszökött Aszódról s gyalog elment Debreczenbe, honnan több lopást elkövetve Hódmezővásárhelyre ment. Itt is lopásból élt s mikor észrevette, hogy a rendőrség keresi, gyalog Várad felé vette útját. Ide érve egy verklishez állott be, a kitől mindjárt másnap ellopott egy órát s két forintot. A fiu nem folytathatta tovább a lopásokat, mert csavargás miatt a rendőrségre vitték, hol bevallotta bűneit. A rendőrség intézkedik, hogy visszakerüljön a fiu Aszódra.

* **Elragadt lovak.** Tegnap délután nagy riadalmat okozott két elragadt ló, amelyek az Ujoron száguldottak végig. A lovakat végre is sikerült megfékezni, mielőtt valami nagyobb bajt csináltak volna.

* **Vendéglősök kongresszusa Juplában.**

Nyárai Antal a Nagyvárad város minden aktuális ügye iránt fogékony Vuncsi a Gésák tegnap esti előadása alkalmából a vendéglősök készülődő kongresszusát énekelte meg harsogó kacagás közt a következő kuplában:

A ki bankettezni szeret
Tudtára adom:
Vendéglősök kongresszusa
Lesz Nagyváradon.
Ám de ez a vendégekre
Nem lesz kellemes
Kávéházban szállodában
Egy pinczér se lesz.
Piccolo, főpinczér
Banketten mulat
S a vendég szolgálja
A pinczér urat
S hogy ha majd becsipnek
Az lesz érdekes
A pinczerek bliczelnek
Hess hess hess . . .

* **Nagy Sándor emlékfelirata.** Az augusztus 2-án Debreczenben leleplezendő Nagy Sándor-halom emléktáblájának felirata a következő: *E halomról vezényelte Nagy Sándor József honvédtábornok 1849. aug. 2-án a szabadságért hősi elszántsággal küzdő honvédcapatot a tizszerte nagyobb orosz haderővel szemben.

A csata elveszett, de hős honvédeink emléke örökké élni fog.

Ez emléket emelte Debreczen sz. kir. város törvényhatósága 1899. aug. 2-án.*

* **Alapszabály megerősítés.** A m. kir. belügyminiszter a „*Vésztoi iparosok és kereskedők egylete*”-nek alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

* **Egy város zárgondnokság alatt.** Magyarországban még ritkaság számba megy, hogy egy várost vagy községet gondnokság alá helyezzenek, mint valami tékozló fiatal embert. Ez megtörtént most *Ungvár városával*. Ungvár ugyanis már régóta küzd pénzügyi bajokkal s különösen a pesti kereskedelmi bankkal szemben elvállalt kötelezettségeinek nem tud eleget tenni. A bank a várossal kötött szerződés értelmében a városnak zárgondnokság alá helyezését kérte. Az alispán elrendelte ezt a város összes jövedelmeire, pótdóira és zárgondnokká *Grabovszky* Román vármegyei főszámvévőt nevezte ki.

* **Névmagyarosítás.** *Kunfstein* Lőrincz nagyvárad lakos vezetéket nevét *Kádár*-ra magyarosította.

* **Családi örömaz olasz uralkodó-családban.** Velenczéről biztos forrásból a következőket közlik: *Viktor Emánuel* nápolyi herceg olasz trónörökösnek *Helén* montenegrói hercegnővel való házasságából eddig nem született gyermek, úgy hogy az olasz királyi család már komolyan aggódott a trónöröklés miatt. Most azonban, négy hónap óta, a trónörökös nápolyi hercegnő családjában örömkönek néz eléje. A trónörökös pár Nápolyból Rómába költözik, mert az a kívánsága, hogy ha esetleg fiúgyermek születik, akire az olasz korona vár, Róma legyen a hely, a hol a napvilágot megpillantja. Az örvendetes családi eseményt csak a jövő hónapban tudatja a királyi ház hivatalosan az olasz néppel.

* **Szabadságharczi emlékek.**

A St. Petersburger Zeitung naponta reprodukál egy-egy érdekesebb hírt régi számaiból. Ma a következő -- minket érdeklő -- régi tudósítást közli, mely 1849. július 9-én jelent meg:

Az orosz *Invalidus* (akkori pétervári ujság) a következő epizódot közli a magyar hadjáratból:

A peredi csata után, július 9-én a Brianszky vadászok két ezrede megszállotta a magyar felkelőktől kifosztott Király-Reiv (Király-Rév) falvat. Egy tér közepén, egy összerongált templom előtt állították fel a csapatokat, hogy lepihenhessék magukat és rendbe hozhassák a felszerelésüket. A vadászok bementek a templomba s a mikor megpillantották az összerongált oltári szentséget, valamennyit egy érzés lepte meg -- mindnyájan előkeresték garasait és oda tették az oltárra, úgy hogy körülbelül negyedóra alatt husz forint gyűlt össze. Ezután eltávoztak. A templom lelkésze nem tudta megérteni, hogy mit jelent ez s kérdést intézett Herzinger tábornokhoz, kitől a következő választ kapta:

— Az oroszok azért adták össze ezt a kis összeget, hogy hozzájáruljanak a lázadóktól elpusztított templom helyreállításának költségéhez.

A tudósítás orosz időszámítás szerint ir június 9-ikét, mert a Gergely-naptár szerint 19-én volt a petedi csata. Gracza György könyvében a következőket olvassuk e csatáról:

*Görgei Pered előtt foglalt állást, a harmadik hadtesttel jobbra a Vágra támaszkodott, a másodikat pedig a falutól balra az ellenséges ütegeknek kitett nyílt terepen helyezték el. A legszélső balszárnyon a hátrálási vonal biztosítására Rakovszky két zászlóaljjal, egy üteggel és egy lovas-századdal megszállotta Király-Révet. Az összeköttetést a két hely és Pered között a második hadtest lovassága, nyolcz század huszár tartott. A többi lovasság mint tartalék a falu mögött állott. Az ellenség dél-előtt tíz órakor kezdett előnyomulni. Gyilkos ágyutüze nagy pusztítást tett a Pered előtti nyílt terepen. Majd a mi balszárnyunk gyöngeségét észrevéve, ez ellen irányította főerejét. Alsó-Szély elfoglalása után Király-Révet támadták meg. Görgei erre Piketi ezredes alatt tizenkét század huszár küld Király-Rév felé, de a pusztító kartácstüz zavarba ejti huszárainkat s a zavart még növeli az is, hogy nagy hévvel ellenséges lovasság tör reájuk. De nem tágitanak. Borzasztó vérontás támad. Ekkor egy kis erdő mögött Pered mellett puskaropogás hallatszik. Az osztrák lovasság cseltől tartva, vad futásban menekül. A veszély ezzel megszűnt. A csudát a 60-ik zászlóalj hajtotta végre, mely az erdő mögött felállítva, az összegabalyodott lovassággal szembeszállt s bátor fellépésével az ellenséget megszalasztotta. Az ellenség azonban támadó lovasainak a védelme alatt Pered és Király-Rév között két erős oszloppal ujjalag előnyomult, míg balszárnyán Panjutin orosz hadosztálya szintén a harc vonalba lépett s a harmadik hadtesttel tűzött össze.

Görgei már előbb odahagyta állását Pered előtt s a harmadik hadtestet a hegyeségtől jobbra állította fel, a másodikkal pedig Peredet és a király-révi utat szállotta meg. Ámde Peredet minden makacs védelem daczára sem lehetett már sokáig tartani. Ugyanekkor jött a jelentés, hogy Király-Révet az ellenség elfoglalta. Görgei tehát, nehogy egészen megkerüljék és hátba támadják, állásának az elhagyásával hátrálni volt kénytelen, ami Negyed és Aszód irányában a legnagyobb rendben és az ellenségnek imponálóan meg is történt.*

Látjuk e leírásból, hogy a harcmezőt az ellenség erős kartácstüze keresztezte, nyilvánvaló tehát, hogy a király-révi templomot az ágyugolyók rongálták meg és nem a magyarok, a kiknek különben sem lett volna érdekükben, hogy a saját véreiket megkárosítsák. Az osztrák tábornok megjegyzése rosszakaratu, mert

az orosz katonák, a kiknek vallásossága az egész hadjárat alatt sokszor bebizonyult, buzgóságukban cselekedték jó tettüket, melyben maliczia nem lehetett.

* **Zsarolási kísérlet egy család ellen.**

— Saját tudósítónktól. —

Egy helybeli előkelő családot furfangos módon akart megszarolni egy fiatal ember: levelet irt a család egyik tagjának, amelyben írja, hogy ha pénzt nem küldenek neki, úgy leleplezi őket.

Az eset ez:

W. ismert nagyváradí férfiú tegnapelőtt este helyből egy névtelen levelet kapott, amelyben az ismeretlen író azt írja, hogy ő ismeri a család dolgait, azonban hajlandó hallgatni, ha küldenek neki poste res tante *ezer forintot Rózsabokor* jellige alatt az olasz postára, ha azonban a pénzt két nap alatt meg nem kapja, úgy a család dolgait közhírré fogja tenni s ez által a családnak nagy kellemetlenségeket fog okozni.

W. a levéllel egyenesen a rendőrségre ment, hol elmondta az esetet s átadva a levelet, a levélírónak a kinyomozását kérte.

Ezen feljelentés következtében tegnap az egész napon egy rendőr várt a Rózsabokor jelligés levél kiváltójára, de egész estig hiába. Este úgy fél 9 óra tájban, amikor már a postát zárni akarták, egy kis fiú jött, aki ezen szavakkal fordult a postatiszthez:

— Ugyan kérem nem jött a Rózsabokor jellige cím alatt levél?

A fiú természetesen rögtön vallatásra fogták, aki elmondta, hogy őt egy előtte teljesen ismeretlen fiatal ember küldte a postára, aki neki a levél hozataláért egy koronát ígért s a legközelebbi szegleten várta.

A rendőr a fiúval kiment a megjelölt helyre, azonban akkorára már nem volt ott senki, úgy látszik, hogy idejekorán észrevette a rendőrt s kerekét oldott.

A nyomozás különben folyik s miután gyanítják, hogy ki a tettes, valószínűleg még ma kézrekerítik.

* **Igazságszolgáltatás.**

* **Konda Sámuel szabadsága.** *Konda* Sámuel a László malom 4 évi börtönre ítélt főkönyvelőjéért kérvényt kérvény után küldöttek föl hozzátartozói az igazságügyminiszterhez, hogy a B. t. k.-ben meghatározott büntetés elengedést reá is alkalmazza, — azonban mindhiába. Mint értesülünk, az igazságügyminiszter végre *Konda* Sámuel büntetésének egy nyolczadát elengedte, vagyis egy félévet rendőri felügyelet alatt fog tölteni ott ahol éppen akarja.

* **Álkulcsos betörők.** A múlt nyáron egymásután rabolták kit a fővárosban az olyan lakásokat, a melyeknek a lakói valahol a vidéken vagy fürdőhelyen időztek. Végre a rendőrség letartóztatott egy betörés alkalmával két jó madarat; Österreichen (*Dávid*) Dezsőt és *Pattantus* Antalt. — Velük nem is közönséges tolvajnép került hurokra, mert Östreicher mint ügynök, *Pattantus* pedig mint magánhivatalnok éltek urasan a fővárosban, ügyesen tudva eltitkolni, hogy mi az igazi mesterségük. A derék urakra egyszerre nem kevesebb, mint tizennégy betörést bizonyítottak rá. Valamennyi lopást álkulcs segítségével követték el s a legnagyobb

zsákmányra Mannheim Józsefnek a lakásában tettek szert, a hol mintegy 2000 forint értékű ezüst- és aranyeműt loptak. Kisebb-nagyobb eredménnyel vizitáltak még: a Kende Elemérné, ifj. Barna Bertalan, Barcs Nándorné, Klein Henrik, Singer Béla, Vándory József, Diamant Ármán, Schön Henrik, Márkus József, Rimánóczy Kálmán, Färber Lipót és Philipp József lakásaiban. Bajba került az elfogott két betörővel egy csinos menyecske, Hajkál Józsefné is. A ki Östereicherral vadházasságban élt s orgazdaság miatt szintén a vádlottak padjára jutott, Ma hirdette ki előttük dr. Bakonyi Kálmán bíró a Kuria ítéletét. A legfőbb bíróság, mint utolsó fórum, Östereicher Dezsőt öt évi fegyházzal, Pattantyus Antalt harmadfél évi fegyházzal és Hajkál Jánosnét nyolczhavi börtönnel sújtotta.

IRODALOM.

Magyar Sion egyházirodalmi havi folyóirat július havi füzetét vettük a következő jeles tartalommal: Mirrhacsokor *Kapisztrántól*. A szocializmus ismertetése. *Nyögér* Antaltól. Fábich József élete és munkái. *Bartha* Györgytől. Irodalom és művészet. Petschar: Die socialen Zustände u. das Gymnasium. Ism. Kereszty Viktor dr. — Huttkay Lipót: A nő társadalmunkban és az örök ember. Ism. Liberius. Egyes közlemények.

SPORT.

Galamblövészet. Ma délután a Sporttéren a Braganzai herceg és a két Keglevich gróf galamb lövészetet rendez, melyre meg hívták a tisztikart s a város legelőkelőbb embereit. A verseny délután 3 órakor kezdődik s körülbelül 5 óráig fog tartani. A verseny érdekességét nagyban növeli az, hogy a Keglevits grófokat az ország legjobb galamblövéseinek tartják. A herceg tegnap személyesen járt a rendőrségen *Gerő* Ármán rendőrkapitánynál, a kinek bejelentette a versenyt s egyttal felkérte, hogy a szükséges óvintézkedéseket tegyék meg. *Gerő* Ármán a kérésnek készséggel helyt adott s a Sport-tér környékét holnap délutánra elzárják, nehogy szerencsétlenség történjék.

TANUGY.

Katholikus Pedagógia katolikus tanügyi folyóirat július havi füzetét vettük a következő jeles szakszerű tartalommal: A keresztény klasszikusok kérdéséhez. (J. Gaume: »Le ver ronguer des sociétés modernes ou la paganisme dans l'education« című munkájából. Szervezzünk vallásos könyvtárakat középiskoláinkban. Irta Fibiger Sándor dr. főgimnáziumi hittanár. Lubbock gondolatai a nevelésről. (Vége.) Irta: Olasz József dr. A szocialisztikus iskola. Irta: Vethéssy József dr. A művészetek ápolása iskoláinkban. Irta: Miklóssy István kir. kath. gimnáziumi tanár. Az erdélyi róm. kath. Státus középiskolaiban működő tanárok egyesületének alapszabályai. Irodalom. (Prónai Antal: A piarista iskolák kezdete.) Vegyések. (A katolikus autonomia és a kath. iskolaügy. Beküldött művek. A Katholikus Pedagogia célja a neveléstudományt kath. szellemben ápolni, fejleszteni, különös gondot szentelve a kath. középiskolázás ügyének érdekeinek, megjelenik 12 füzetben 40—42 ivyi terjedelemben. Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félére 2 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. ker., Pál-utca 7. sz. II. em. 37.

SZINHAZ.

Heti műsor.

Csütörtök: *Sabbinók elrablása*. Szathmáry Árpád III. vf.
Péntek: *Párisi rongyszedő*. Szathmáry Árpád IV. vf.
Szombat: *Utazás egy apa körül*.
d. u. *Goldstein Számi*.
Vasárnap este: 1848.

Gésák. Telt ház nézte végig tegnap este a Gésák előadását és a közönség nem tudott eléggé betelni *Szekely* Irén gyönyörű énekével s ugyszintén a többi szereplők *Mezey* Mihály, *Kassai* Károly, *Komlósi* Emma énekével. *Nyárai* Antal új aktuális kuplékkal szolgált föl, melyek közül egyet ujdonsági rovatunkban közlünk. Ebből a környezetből élesen kéri *Turchányi* Olga, kitől igen szerencsétlen gondolat beugrani operett szerepekben, holott mindazon tulajdonságok, melyek egy operett szerep eljátszására képesítenek, tőle igen távol állanak, saját szerepkörében ellenben egyike a társulat leghasznavehetőbb tagjainak.

REGÉNY-CSARNOK.

NEM HIÁBA.

Irta: *Neidegg*, fordította: *Szirtes*. 63

— Oh, ugy látszik, új festményeket hoztál, *Feri* Jó, majd meglátom, talán tudhatok rajtok. — Fölkelt, hogy átázza a képeket, azonban csak egy volt.

— Ez valóban kitűnő, nézzed anyám... no *Ferencz*, ezt nem adom potom árért.

— Nem is eladó; ezt keretbe foglaljuk és szobánkba teszszük. Nekem ajándékozta.

— Igen szép és költőies, — jegyzé meg *Starkenbach*né tele szájjal.

Steinfellner félretolta ételét s kezébe vette a képet.

— Igen szép, — mondta ő is — igen szép, — ismételte s jobban szemügyre vette, — nézd csak *Lipót*!

Starkenbach futólag rátekintett és türelmetlenül félretolta.

— Tudod, hogy nem értek ilyesmihez, minek is háborgatsz vele?

Steinfellner csak tovább nézte a képet, mely őt valósággal megigézni látszott.

— *Ferencz*mi a neve annak a kisasszonynak?!

— *Rodenau*.

— *Rodenau*? hm, hm! Mi az apja?

— Meghalt. Tönkrejutott őrnagy volt.

— Őrnagy? Hallottad, *Poldi*? Őrnagy!

— Őrnagy van egész sereg, — viszonzá *Starkenbach* türelmetlenül, — léhütő is van köztük elég.

— Az az őrnagy, a kire én gondolok és talán te is, ráadásul még szerencsétlen is volt.

— Ha valaki tönkre megy, tized tesztek egy ellen, hogy megérdemelte. De hol jár az eszed? *Ferencz* egészen idegen emberről beszél, kit senki sem ismer, te meg használod az alkalmat, hogy tücsöt-bogarat összebeszélj.

— *Persze*, *persze*. Igazad van, *Poldi*. De ki tehet róla, hogy szívem van. Köszönd az Istennek, hogy neked nincs. Kár ezért a jó ételért, nem tudok enni az izgatottság miatt... Igaz, *Ferencz*, valóban éhhalál fenyegette azt a szegény kisasszonyt?... szegény lélek... hiába, hiába, az éhség fáj, ismertem én is.

— Minél ritkábban emlékszel multadra, annál jobb lesz, — jegyzé meg *Starkenbach* bosszusan.

— Magam is elhiszem. Általában a multat nem jó emlegetni. Istenem, minő jelenet is lenne, ha most mindnyájan, a kik itt vagyunk, nyilvános gyónást tennénk.

— Nem lesz már vége a sok esztelen beszédnek? — kérde *Starkenbach* és zajosan viszb: a tolta székét.

(Folyt köv.)

TAVIRATOK.

A képviselőház a segesvári ünnepen.

Budapest, jul. 26. (Saj. tud. táv.)

A segesvári Petőfi ünnepélyre a következő képviselők jelentkeztek: Ilyés Bálint, Kállay, Kobek, Komlóssy, Kubik, Lázár György, Leszkay Gyula, Lónyai Sándor, Madarász József, dr. Major, Mezőssy Béla, Mülek Lajos, Polczner Rezső, Pildner Ákos, Rátkay László, Teleky Domonkos gróf, Török Bertalan, Trausenfeld Emil, Várossy Gyula, Wolfner Pál, Zey Gábor.

Fejérvári fürdőn.

Gastein fürdő, jul. 26. Fejérvári

báró miniszter a fürdő használata végett ide érkezett. (Magy. Táv. Ir.)

Fegyelmi egy körorvos ellen.

Budapest, július 26. (Saját tud. táv.)

Zsehelyről írják, hogy *Kapdebó* alispán fegyelmit indított *Mayer* János zsebelyi körorvos ellen, mivel ez a mérgező pörben bélhuratot és tüdőgyuladást konstataált az áldozatoknál. Az orvos azzal védekezett, hogy félt jelentést tenni, mert rágalmazást sért beperelték volna.

A mocsai kivallás ügye.

Komárom, július 26. (Saj. tud. táv.)

Szell Kálmán belügyminiszter a mocsai kivallás ügyében fegyelmet indított Komáromvármegye alispánja ellen is.

A hadsereg és köztársaság.

Páris, július 26. *Negrier* ügye miatt

bekövetkező zavargások esetére a gárdaezred konsignálva van. A kormánynak többször feltűnt *Marchand* gyakori összejövetelei a köztársaság ellenes pártokkal s azért meg van neki tiltva, hogy Rennesbe utazzék.

Dreyfus-ügy.

Páris, jul. 26. Tegnap a Dreyfus ügyben

házkutatások voltak. *Waldeck Rousseau* hosszasan tárgyalt az igazságügyrel és a rendőrfővel.

A hágai békekonferencia.

Hága, jul. 25. A békekonferencia

mai ülésén a választott bírósági tervezetet minden vita és változtatás nélkül elfogadták és ezzel az végleg meg van állapítva. Az amerikai kiküldöttek kijelentették, hogy magától értetődőnek tartják, hogy a választott bíróságra vonatkozó egyezménynek egyik pontja sem kötelezi Amerikát, hogy európai ügyekbe beavatkozzék, de Európát sem kényszeríti, hogy kizárólag Amerikát illető kérdésekbe avatkozzék. A konferencián nem képviselt államoknak az egyezményekhez való hozzájárulásának kérdését behatóan megvitatták; e felől azonban határozatot nem hoztak, mert a kiküldöttek ez ügyben előbb érintkezésbe akarnak lépni kormányaikkal. A konferencia berekesztése szombatnál előbb nem várható.

Magánhivatalnokok nyugdíja.

Bécs, jul. 26. A »Neue Freie Presse« szerint magánhivatalnokok általános kötelező nyugdíjjogosultságáról szóló törvényjavaslat elkészült. A nyugdíjjogosultság feloleli a magánhivatalnokok és magán alkalmazottak minden kategóriáját, valamint a nyugdíj-jogosultsággal nem bíró állami alkalmazottakat. A tervezet elrendeli, hogy a nyugdíj-intézménybe való belépés a 18 dik életévtől az 50-dik életévig mindkét nembeli magánhivatalnokokra nézve kötelező. A befizetésnek a fizetésekkel százalékos arányban kell állania és a vállalkozók és hivatalnokok által közösen teljesítendő. Az átlagos díj nem haladja meg a fizetés 10—12 százalékát. Ha például valamely magánhivatalnok negyven évi befizetést teljesített, akkor 65-dik életéve elérésekor a fizetésének körülbelül 75 százalékát kapja. Az intézmény az állam ellenőrzése alatt fog állani és rokkantság és öregség eseteire, továbbá a magánhivatalnokok özvegyei és árvái számára van rendelve. (Magy. Táv. Ir.)

Uj pánczélos hajó.

Brest, jul. 26. A »Suffran« új pánczélos hajót ma vízre bocsátották (Magy. Táv. Ir.)

Az angol alsóház ülése.

London, július 26. Az alsóház második olvasásban egyhangulag elfogadta a tengerészeti építkezéstről szóló törvényjavaslatot. Chamberlain Austin, az admirális polgári lordja, kifejtette, hogy a törvényjavaslat célja már elhatározott építkezések folytatása és új építkezések folyamatba tétele. A billben felsorolt építkezések összesen 23,600,000 fontot igényelnek, mely összegből most csak 3,100,000 fontot kérnek, mely bizonyos évi részletekben fog felhasználni. Első sorban új dockok építéséről van szó Maltában, továbbá Hongkongban, a Bermudász-szigeteken, valamint a Fokváros melletti Simonsbayban. Az utóbbi építkezés a legfontosabb. Az admirális a Simonsbayban 750 láb hosszú dockot szándékozik építtetni hullámfogóval és szénlerakódó helylyel. A Fokgyarmat kormánya ezt az ügyet nagymértékű támogatásban részesítette.

London, július 26. A Reuter-ügynökség a következő pretóriai táviratot közli: A barát-ságos viszony Krüger elnök és a volksraad között ismét helyre állott. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

Felhívás szemes termények küldésére a szegedi kiállításra. Mint a termény kiállítás rendezői a t. gazdaközönséget az alábbi közleményben kérjük fel terményminták beküldése által a kiállításban való részvételre. Szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy ezen felhívást június hó folyamán külön-külön megküldöttük volt t. gazdatársainknak, azon esetre azonban, ha a felhívás nem jutott volna kezeikhez, szükségesnek tartjuk ezen felhívást e helyütt is közre adni, azon reményben, hogy a kiállítási ügynek ily módon hasznot teszünk.

A termény kiállítás a legtöbb mezőgazdasági kiállításnak legegységesebb és legkevésbé tanulságos része szokott lenni, mert igen gyakran nem egyéb, mint üvegben vagy zacskókban kiállított magminták gyűjteménye; minden közlekedési tájékoztatás nélkül a kiállított magvak értékelési viszonyairól.

Tisztelettel alulírottak azt tüztük ki czélul, hogy a terménykiállítást lehetőleg tanulságossá tegyük, a mit csak úgy érhetünk el, ha a gazdaközönség támogatását nem nélkülözzük.

Fölkérjük ennél fogva a t. gazdaközönséget, szíveskedjék a terménykiállításban résztvenni és alább eloadandó kérésünket teljesíteni. Tájékoztató czéljából megjegyezzük, hogy a kiállítókra semmi költség sem hárul, mert az általunk összeállítandó terménykiállítás térdíjat nem fizet; a rendezési költséget (zacskók beszerzése, felírások stb.) a kiállítási bizottság fedezi. A kiállítót csak a terményminták beküldése és a termelési kérdőív kitöltése terheli. Legyen szabad remélnünk, hogy e kérdésünknél sokan tesznek eleget t. gazdatársaink közül s a mintaküldéssel járó csekély áldozatot szívesen viselik.

Bemutatni kívánjuk e kiállítási csoportban a hazánkban termelt miveleti növények magvait, a termelési viszonyok és terméseredmények vidékenkénti feltüntetésével. Tehát bemutatják a búzát, rozst, árpat, zabot, tengerit, kölest, rizst, seprőczirkot, babot, borsót, takarmány- és czukorrépmagot, burgonyát, repcét, mákot, hagymát, paprikát stb.

A tengeri kivételével, melyet a múlt évi termésből gyűjtöttünk össze, minden egyes terményből 4—5 kg. magra, a gabonaféléknél 4—5 ló kalászra is volna szükség.

Az árpara vonatkozólag szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy a sörárpa-kiállítás külön elbírálás alá fog esni; az abban való részvételre sörárpatermelőinket külön is fel fogjuk hívni, mindazáltal a bejelentett ezen felhívás alapján is elfogadjuk, egyébként pedig tájékoztatást kérnénk, hogy az árpa milyen czélra termeltetik?

Felhívjuk a t. gazdaközönség figyelmét azon körülményre, hogy a jelen kiállítással tanúságos módon óhajtuk nemcsak bemutatni, de meg is örökíteni az egyes növényfélések elterjedési arányát, amely czél előmozdítása végett arra kérjük t. gazdatársainkat miszerint, ha a vidéken vagy gazdaságban valamelyik miveleti növény, illetőleg annak valamelyik jól ismert, vagy kevésbé ismert változata különösen bevált: szíveskedjék azt előttünk megjelölni, valamint azt is lehetőleg részletesen közölni, hogy milyen irányban érvényesül az illető növény jó tulajdonsága?

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1899. július hó 25-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 7.50—8.20. Kétszeres buza 6.30—6.90. Rozs 5.60—6.80. Arpa 4.30—5.20. Zab 5.20—5.50. Tengeri: 4.80—5.10. Borsó 15.—. Lenese 16.—. Bab 6.—. Köleskása 11.—. Burgonya 2.—. 100 kiló lángliszt 15.50, zsemlyeliszt 15.—, fehérkenyér liszt 14.30, barnakenyér liszt 13.—, széna fuvarral 2.—, szalma 50. Szalonna 55.—, 6 kiló zsup-szalma —08, 150 dkg alom-szalma —04. 1 köbm. búkkfa 3.25, tölgyfa 3.10, cserfa 3.35. 100 kiló marhahús 48.—. Öntött gyertya 46.—. Lámpaalaj 44.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —44. Pálinka —32, Szilva pálinka —85. Szesz 95.—. 1 mm. kőso 10.70. nyers fagyú 24.—. olvaszt. fagyú 32.—, szappan 25.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 34.—, uj bor 26.—, méz 1.20, kemény faszén 1.70, puha faszén 1.50, kendermag 14.—. köles 5.—, repce 11.—, dió 16.—, mogyoró —.—, aszalt szilva —.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —.—, szalonna 62, sertéshús 52, juh-hús 34, veres hagyma 10, fog-hagyma 30, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 11. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. búkköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1899. évi július 25-ről. Tiszta buza körülbelül 700 hltr, kétszeres buza 250 hltr, rozs 400 hltr, árpa 270 hltr, zab 80 hltr, tengeri 300 hltr, burgonya 500 hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 57 drb, félhizott 70, sovány 85, süldő 140, malacz 270, hizott marha 25, jármás ökör 680, fejős tehén 300, borju 210, bivaly 20, juh és kecske 50, ló 605.

Marha ártáblázat 1899. július 25-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 325—365, egy pár másodrendű jármás ökör 255—300, egy pár harmadrendű jármás ökör 145—240, 1 drbfejős tehén 60—110. 1 drb.vágó ökör 250 kgr. 70—95. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 52—74, 1 drb. veres borju 11—20, 1 drb. fél éves borju 20—26, 1 drb egy éves borju 25—34, két éves borju 35—66. 1 drb hizott sertés 42—74, 1 pár fél éves 20—23, 1 pár egy éves sertés 33—44, 1 pár két éves serés 45—72, egy drb igás ló 70—130, 1 pár ökör bőr 16—21, 1 pár tehénbőr 12—13, 1 pár borju bőr 5—8, 1 pár ló bőr 6—10.

NAGYVÁRADI SZINKOR.

Evadberlet 86. szám. Kisberlet 86. szám.
Páros. Páros.

Ma csütörtökön, 1899. július 27-én

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

Utazás egy apa körül

Operette 5 képben. Irták: Cottens és Gavault. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil.

SZEMÉLYEK:

Burnette	— — — — —	Török Károly
Plumetné	— — — — —	K. Arpási Kata.
Francine, leánya	— — — — —	Székely Irén
Diána, énekesnő	— — — — —	Komlósi Emma
Gontran de Présalé	— — — — —	Bónis Lajos.
Adhemár	— — — — —	Kassai K.
Robert de Boileuri vicomte bob	— — — — —	Nyárai Antal
Mongrapin	— — — — —	Vendrei F.
Troupardin, nyug. százados	— — — — —	Vágó Béla.
Czigneboeuf, gyógyszerész	— — — — —	Várad M.
Eulália, felesége	— — — — —	Váradiné.
Gusztávné, volt rózsaleány	— — — — —	Holló Etel.
Községi bizalmi férfi	— — — — —	Fehér József.
Gólya	— — — — —	Leövey Leo.
Virág	— — — — —	Heltai N.
Csima	— — — — —	Iványi A.
Kajla	— — — — —	Szabó J.

Helyárok: Alsó páholy 4 forint, felső páholy 3 forint. Támlásszék I—VIII. sorig 1 forint. IX—XI sorig 80 krajczár. Zártszék I, II. és III. sor 60 krajczár. Első emelet. I. sor 50krajczár, második sortól 40 krajczár földszinti állóhely 40 krajczár. ésa g diákjegyfe atou Ka szinten 30 krajczár. Közép karzat 30 krajczár. Oldal karzat 20 krajczár.

Egy színlap ára a pénztárnál 10 krajczár.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, pénteken 1899. július hó 28-án.

SZATHMÁRY ÁRPÁD

— a budapesti Vigszínház tagjának — harmadik vendégföllépte.

A Sabin nők elrablása.**Reich Jenő és Társa****Tőzsde jelentése.**

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, július 26.

Készáru buzában az irányzat lanyha volt 18,000, mm. forgalom mellett az árak változatlanul jegyeztettek.

Buza áprilisra	— — — — —	— — — — —
Buza októberre	— — — — —	8.25
Tengeri jul.	— — — — —	4.65
Rozs őszre	— — — — —	6.61
Zab őszre	— — — — —	5.41
Tengeri augusztusra	— — — — —	4.65

Bécs, július 26.

Az irányzat nyugodt.

Osztr. hitel	— — — — —	— — — — —	382.75
Magyar hitel	— — — — —	— — — — —	388.25
Allamvasut	— — — — —	— — — — —	347.30

Értéktőzsde.

Budapest, július 26.

Az irányzat nyugodt.

Osztrák hitel	— — — — —	— — — — —	829.—
Magyar hitel	— — — — —	— — — — —	469.—
Allamvasut	— — — — —	— — — — —	763.—
Rimamurányi	— — — — —	— — — — —	544.—
Magyar jelzalog	— — — — —	— — — — —	244.50
Salgótarjáni	— — — — —	— — — — —	331.—
Wagon-kölesön	— — — — —	— — — — —	623.—
Villamosvasut	— — — — —	— — — — —	225.—
Magyar leszámítoló	— — — — —	— — — — —	353.25

Iparbank	104.25
Budapest közuti	404.50
Kereskedelmi	101.50
Délivasut	65.08

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. július 26-án.

Magyar aranyjárdék 4%	119.—
Magyar koronajárdék	96.40
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 ¹ / ₀ %	120.—
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 ¹ / ₀ %	101.—

Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	120.25
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	94.75
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.25
Horváth-szlavón földtehermentesítési kötvény	96.25
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölesön	161.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	138.50
Osztrák járadék papírban	100.40
Osztrák járadék ezüstben	100.20
Osztrák járadék aranyban	119.25
Osztrák korona járadék	100.50
Osztrák államsorsjegyek	139.—
Osztrák magyar bankrészvény	910.—

Magyar hitelbankrészvény	388.—
Osztrák hitelintézeti részvény	382.80
Párisi vista	347.40
20 frankos arany (Napoleon'or)	9.55
Németbirodalmi márka	58.87
London vista	120.60
20 márkásarany	11.76

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad-Peczeszöllősi gőzsörgyár.

(Pecze-Szöllős, Nagyvárad mellett.)

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy most már saját maláta gyárunkban gyártott malatából főzött kitünő mennyiségű és régen raktározott

—== Márcziusi és László söreinket ==—

hozzuk forgalomba.

Eme sörök különösen üdítő izűk és tartósságuknál fogva a legnagyobb kelendőségnek örvendenek. Örömmel hozzuk továbbá a n. é. közönség tudomására, hogy vállalatunkat ujabban

— JEGGYÁRRAL és HÜTŐKÉSZÜLÉKKEL —

láttuk el; midőn is bátrak vagyunk tisztelettel megjegyezni, hogy a mű-jég, mely már egészségi szempontból is előnyös, bármely célra felhasználható és különösen tartósságánál fogva előnyös.

Sör és jég megrendeléseket a gyári telepünkön P.-Szöllősön (Telephon 132 sz.) avagy városi irodánkban Nagyváradon (Telephon 62 sz.) kérünk.

Megrendeléseket Nagyváradon házhoz szállítva bérmentve eszközölünk.

(199.) 5-8.

Kiváló tisztelettel:

NAGYVÁRADI SZÖLLŐSI GŐZSÖRGYÁR.

A FÉLIX GYÓGYFÜRDŐBEN

folyó évi július hó 29-én szombaton

— FÉNYES —

ANNA-BÁLT

RENDEZÜNK

— BELÉPTI DIJ NÉLKÜL. —

KEZDETE ESTE 6 ÓRAKOR.

A zenét a vásárhelyi Béla cigányzenekara fogja szolgáltatni.

Jó ételekről és italokról gondoskodva lesz.

(205) 1-1

Tisztelettel

A fürdőkezelőség.